

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A BONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla.	45 lei
3 luni	20
3 luni	10
Străinătate: 10 lei pe an. 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI — 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

S U M A R

Concluziuni depuse de D-nii avocați: B. Missir, M. Antonescu, B. Delavrancea, Titu Frumuseanu și D. N. Comșa, la Curtea de apel București, s. II, pentru d-l Cămărășescu-Otetelișanu în proces cu D-na Ana Col. Niculescu.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație secția I: *Teodora D. Cămpina cu Ecaterina D-r Comșa;*

Idem secția III: *Sofia Sc. Lahovari s. a. cu Moștenitorii def. S. Șaraga;*

Tribunalul Comercial Ilfov: *N. Grassiany cu O. Fuchs, sechestrul judiciar;*

Dacă se poate popri suma datorită în baza unei cambii, de d-l C. Oranescu.

CONCLUZIUNI

depuse de d-nii avocați: B. MISSIR, M. ANTONESCU, B. DELAVRANCEA, T. FRUMUSEANU și D. N. COMȘA la Curtea de Apel București secția II, în ziua de 13 Noembrie cor., din partea d-lui N. C. Otetelișanu, în procesul cu d-na Colonel Niculescu *)

La 12 Mai 1905 d-na Ana Col. Niculescu chiamă în judecată pe d-nul N. Căm. Otetelișanu și pretinde că i-a împrumutat 250.000 de lei, că pentru suma împrumutată trebuia să-i dea o creanță asigurată printr-o ipotecă, că mai trebuia să-i plătească drept daune o dobândă egală cu aceia ce a plătit-o d-sa, că acest împrumut a avut loc acum 5 ani, adică în 1900. Cere în definitiv, restituirea sumei împrumutate de 250.000 de lei plus 100.000 lei daune.

Tribunalul condamnă pe Cămărășescu la 140.500 de lei capital plus 20.000 de lei daune. La Curte, d-na Niculescu prin avocatul său d-l Mitescu spune că suma împrumutată este de 150.000 lei și daune 100.000 lei, adică cere cu daune cu tot 250.000 de lei.

Pe ce se întemeiază trib. în condamnarea sa, cari sunt temeiurile d-nei Niculescu?

Nare înscris, se pretinde însă că are început de dovadă scrisă.

I

1. Există început de dovadă scrisă?

D-nul Take Ionescu scoate acest început de dovadă din răspunsurile d-lui Otetelișanu la interogator. La acest interogator Otetelișanu spune că cunoaște pe d-na Niculescu din copilărie. Însă nu recunoaște scrisorile de dragoste, nu recunoaște că a avut cheia dela odaia d-nei Niculescu, nu recunoaște nici că a avut relații de bani

cu d-na Niculescu. Tăgada scrisorilor de dragoste se explică ușor: Otetelișanu eră insurat, soția sa nu știa de relațiile ilicite cu d-na Niculescu, s'a temut de scandal. D-na Otetelișanu nu știa de amenințările cu scandalul și de scrisori. (Vezi depoziția Niculescu, care s'a arătat teama către Otetelișanu să nu afle Zorica (d-na O.).

Partea adversă obiectează: Pentru ce n'ați recunoscut măcar relațiile de bani, sau că ați știut de un împrumut pe care d-na Niculescu îl făcea la d-na Caneacu. Răspundem: În aceleași scrisori se vorbea și de una și de alta. Eră destul să se recunoască o parte din ele ca să se recunoască tot și ca să isbucnească scandalul. Dacă motivul nerecunoașterii scrisorilor n'ar fi fost teama de scandal ci altceva aș înțelege că ar fi fost început de dovadă scrisă luat din interogator, însă, numai teama de scandal este mobilul tăgăduirii scrisorilor. Dacă în ele nu s'ar fi vorbit de relații amoroase, îi eră foarte ușor lui Otetelișanu să spună adevărul: da am cerut bani la nevoe, însă nu mi s'a dat de cât odată 800 de lei, pe care i-am restituit. Da, am dat povețe d-nei Niculescu pentru împrumutul de la d-na Caneacu, însă împrumutul l'a făcut pentru ea iar nu pentru mine.

D nul Take Ionescu, de sigur, indus în eroare a spus că expertul afirmă cum că Otetelișanu și-a contrafacut semnătura înaintea trib. sub interogatoriul său; constatându-se greșala s'a retractat în mod legal. Alți d-ni avocați cari erau alături de dânsul au susținut imediat, pentru a scăpa de efectul afirmării, că aceasta este inexact. Rog și eu Curtea să aprecieze și modul cum am semnat și procedul unora din adversari.

2. Există început de probă scrisă rezultând din scrisori?

Art 119 din Codul civil definește începutul de dovadă: orice scriptură a celui în contra căruia s'a format petițiunea și care scriptură face a fi de crezut faptul pretins.

În materie de împrumut doctrina și jurisprudența consideră că o scrisoare prin care o persoană scrie altuia pentru a-i cere o sumă ce i-a promis poate, după împrejurări, să fie primită ca un început de probă scrisă de realizarea împrumutului. Fozier-Herman, art. 1347 din Codul civil, No. 169. Această soluțiune este reproducerea doctrinei lui Pothier, care în tractatul său *Des obligations* No. 802, dă următorul exemplu de început de probă: Mi-ai scris o scrisoare prin care mă rogi să număr fiului tău, aducătorul scrisorii, o sumă de 150 livre, de care aveți trebuință pentru studiile sale. Te chem în judecată ca să-mi plătești această sumă. Am omis să iau o chitanță dela fiul tău, dar posed scrisoarea ta. Această scrisoare nu face o probă deplină că am numărat această sumă

*) Fîindcă în *Curierul Judiciar* No. 75 din 18 cor., s'au publicat concluziile depuse de d-na Colonel Niculescu, publicăm în acest număr și concluziile ce au fost depuse de d-l N. C. Otetelișanu, pentru ca chestia să poată fi cunoscută în întregul ei. (N. R.)

după ordinul tău, dar este un început de probă scrisă, care trebuie să facă admisibilă proba cu martori.

Să vedem acum dacă scrisorile produse de reclamantă prezintă caracterele admise de doctrină și jurisprudență pentru a forma un început de probă scrisă.

Din scrisorile produse numai în patru se menționează sume de bani:

1° Scrisoarea care menționează de 15.000 lei. În această scrisoare se conține următoarele cuvinte: «Caută de fă mâine tot ce poți și ia cel puțin 15.000 lei ca să pot începe lucrarea mea în București; trimite-mi pe Titi chiar acum cu răspunsul».

2° Scrisoarea care menționează de 3000 lei conține următoarele:

«Ascultă-mă, multe ai făcut, dacă poți fă cu orice preț, dute la Moritz și trimite-mi chiar acum de dimineață, căci sunt în pericol mare și trebuie să plătesc chiar acum trei mii de lei, am căutat în toate părțile și nu am găsit».

3° Scrisoarea prin care cere una mie șapte sute de lei? Pot servi aceste trei scrisori de un început de probă? Nu, căci ele nu conțin elementele necesare pentru a face verosimilă proba împrumutului.

În aceste scrisori nu se menționează de vre-o sumă *promisă*, cum sunt cazurile de care se ocupă jurisprudența și doctrina franceză, nu este vorba nici de vre-o sumă pe care Cămărășescu ar fi cerut o d-nei Nicolescu să o numere aducătorului scrisoarei pentru ca prezența scrisorii în mâinele sale să facă verosimilă numărarea, cum este în exemplul dat de Pothier. În primele două scrisori Cămărășescu o îndeamnă pe d-na Nicolescu să caute și ea bani la alții ca să-i împrumute și-n cea din urmă îi cere 1700 lei. Faptul unui om de a îndeinde pe cineva să caute bani ca să-i dea lui cu împrumutare nu face de loc verosimilă că a și găsit bani și i-a și dat cu împrumutare. Tot asemenea și cu simplul fapt de a cere bani, fără a se referi la vre-o promisiune, la vre-o înțelegere.

4° Scrisoare, în care se menționează de sfatul ce Cămărășescu îi dă d-nei Nicolescu cum să ceară d-nei Căneciu a-i da cu împrumutare 100.000 lei nu conține nici un fel de mențiune din partea lui Cămărășescu ca să i se dea lui ceva din acești bani.

Credem că e cu neputință ca să se poată pretinde, în mod serios, că o asemenea scrisoare face probabil un împrumut de care nu conține nici un fel de mențiune.

Tribunalul susține că în această scrisoare nu dam numai un consiliu prietenesc, pentru că în acest caz, «păritul nu numai că nu avea a se jenă semnând scrisoarea, dar natural eră ca să aibă o mulțime sufletească ajutând cu experiența sa în afaceri pe o femeie pentru care nutrește cele mai curate sentimente». Dacă n'am semnat scrisoarea nu eră pentru că sfaturile ce i le dădeau erau interesate, ci pentru că eră vorba de o scrisoare de dragoste. Acesta e motivul. Probă că nu semnez nici una din scrisorile în cari e vorba numai de dragoste, iar nu de bani.

Scrisorile ce se pretind că sunt începuturi de dovadă scrisă sunt: una de 15.000, alta de 3.000 și una de 1.700, cari împreună cu cei 800, ce fac dovadă completă de primire, însumează 20.500 lei. Dacă s'ar lua ca început de dovadă scrisă și scrisoarea în care Otetelișeanu dă povește d-nei Nicolescu privitor la împrumutul ce aceasta vrea să facă dela d-na Căneciu, atunci am avea 120.500 de lei. De unde scoate Trib. 140.500? El vorbește d'o scrisoare de 30.000 de lei care nu există. S'a încercat să se spue că în scrisoarea privitoare la împrumutul Căneciu se vorbește și de un

împrumut de 30.000 lei și că aceasta ar constitui un început de dovadă scrisă, pentru această sumă. Cităm textual, părțile din această scrisoare asupra căreia s'a insistat: «Ți mulțumesc pentru partea ce iei la necazurile mele, să rugăm pe D-zeu să ne ajute să eșim din toate nevoile. Constantinescu n'a făcut nimic până acum și nu sper nimic. Nu rămâne decât să te duci în persoană la Cănecioaia și să-i spui așa: am auzit că voești să d-i cu ipotecă 100.000 lei, eu am nevie să cum-păr o moșie, să-i spui că mai ai 120.000 lei și cu suma dela ea faci tocmai suma ce-ți trebuie 210.000 lei, să-i mai spui dacă vezi că e nevoie, că 90.000 sunt banii ce ți-a rămas dela răposatul și 30.000 sunt banii ce i-ai împrumutat astă iarnă. Dacă te va întreba de termen să-i spui pentru un an sau doi cel mult, *adică până o vei depune la Credit*».

În această scrisoare spun că să ne ajute D-zeu să eșim din nevoi, nu să es numai eu din nevoi. Eu mă plâng că Constantinescu n'a făcut nimic. Dar din altă scrisoare se vede că eu cerusem 15.000 de lei pe cari ar fi vrut să mi-i dea d-na Nicolescu cu împrumut dacă Constantinescu îi procură, ori, el nu i-a procurat atunci când am avut eu nevoie. Dacă împrumutul dela d-na Căneciu se făcea pentru mine, eră să-i spui în scrisoarea intimă dintre noi ca să pue termen un an doi până voi pune eu moșia mea la Credit, iar nu până va pune d-na Nicolescu pe a ei. În această scrisoare o povățuiesc să spue Cănecioaiei că să împrumută pentru a cumpăra o moșie având deja 90.000 moșteniri și 30.000 împrumutați. Se zice, iată începutul de dovadă pentru 30.000. Vorbești de 30.000 pe cari i-a împrumutat d-na Nicolescu mai înainte. Dar de unde rezultă verosimilitatea că i-a împrumutat pentru mine? Nu se vede niciieri că aș fi cerut o asemenea sumă. Așă vorbește și de 90.000 pe cari i-a moștenit d-na Nicolescu dela soțul său, de ce nu cere și această sumă? Se mai adaugă: Probă că împrumutul se făcea pentru noi, e că am procurat și acte d-nei Nicolescu. Aceasta este inexact. Constantinescu a declarat sub prestare de jurământ că el a luat actele dela Credit și le-a dat d-nei Nicolescu fără voia noastră. Se prezintă o adresă a primăriei, în care se reproduce o adresă a Creditului, unde se vorbește de o petiție a mea, prin care ceream să mi se libereze niște copii după actele mele spre a le da d-nei Nicolescu ca să-i servească la un împrumut. Or, eu n'am cerut nici odată copii pentru d-na Nicolescu. Partea adversă să prezinte o copie legalizată dela Credit după petiția adresată, nu copii după copii. Dar chiar dacă ași fi dat copii după actele mele d-nei Nicolescu, aceasta nu însemnă că împrumutul se face pentru mine. Eră firesc că atunci când eu aveam actele întregii moșii Belcinul, să le fi împrumutat la nevoie ori căruți proprietar din Belcinul.

Se pretinde că noi am insistat pe lângă Constantinescu pentru împrumutul de 30.000 lei, inexact. Iată ce zice Constantinescu: «Mi s'a spus de d-l Otetelișanu, care atunci făcea un împrumut la Credit, unde sunt funcționar, că a venit la dânsul fiul d-nei Nicolescu, r-a spus că are nevoie de parale și dacă cunosc pe cineva să-i dea parale».

Findcă într-o scrisoare în care cere 3.000 lei, Otetelișanu spune cuvintele: «multe ai făcut», se ia de partea adversă aceste cuvinte izolat de restul scrisorii și spune că aceasta înseamnă că i s'a dat bani lui Otetelișeanu. Da i s'a dat odată 800 lei, pe care i-a restituit și a dat și el d-nei Nicolescu. Dar când spune «multe ai făcut» unei femei cu care are legături de

dragoste nu se referă numai decât la bani, chiar scrisoarea începe cu mulțumiri că a venit să-l vadă. Ea a făcut sacrificiul că fiind măritată să fie amanta lui Otetelișanu. Să întrege relații de dragoste cu el, având copii, etc. în momentele acelea Otetelișanu le considera toate acestea ca sacrificii. Dacă s'ar putea cere sute de mii de lei, fiindcă am scris odată cuiva « multe ai făcut pentru mine », unde am ajunge.

II

Dar să vedem cum se completează preținsele începuturi de dovadă scrisă cu martori și presunțiuni. Cari sunt principiile în această materie?

1) Dacă în începutul de dovadă scrisă e precizată suma, e evident că depozitiile martorilor și presunțiunile trebuie să se refere, la acea sumă. Începutul de dovadă scrisă face demn de crezut că se datorează o anumită sumă, nu alta. Prin urmare și martorii trebuie să vorbească de acea sumă pentru ca să completeze începutul de probe.

2) Din contra, când într'un început de dovadă scrisă e vorba de o datorie fără să se precizeze suma, atunci prin martori și presunții se completează tocmai ce lipsește, adică quantumul.

Dacă Curtea luă ca început de dovadă scrisă scrisoarea în care spun d-nei Niculescu să caute să-mi procure 15000 lei, e bine înțeles că acest început de dovadă scrisă nu se poate completa decât prin depozițiuni și presunții referitoare la această sumă. Dacă însă ar fi un început de dovadă scrisă așa: « sunt disperat că nu pot plăti » (Laurent T. I. No. 538); sau: « Voi vinde o parte din casă ca să te plătesc » (Daloz, *Obligations*, N. 4831), în aceste cazuri de sigur că martorii și presunțiile au să arate quantumul datoriei. În treacă observ că aceste cazuri ca și celelalte citate de doctrină și jurisprudență sunt începuturi de dovadă fiindcă ele fac demn de crezut datoria, nu ca simple scrisori în care e vorba să cauți bani pentru mine. În aceste scrisori împrumutul e puțin probabil fiindcă nici n'aveai bani disponibili ca să-mi împrumuți.

Martora Ana Donath nu vorbește de împrumuturile de 15000, 3000 și 2500, relativ la cari sunt scrisori în cari Cămărășescu cere ca să caute bani pentru el. Ea vorbește de o sumă de 30000 lei, relativ la care nu e nici o scrisoare, de o sumă de 100000 lei, relativ la care e scrisoarea referitoare la împrumutul Caneciu, pentru care nici umbră de discuție nu poate fi că nu e început de dovadă. Ea mai spune că d-na Niculescu a dat d-lui O. în 1900 din vânzarea rapitei 15000 lei. Se caută a se lega depozitia acestei martore de scrisoarea unde se vorbește de 15000 lei. Însă nu se petrivește. Ana Donath spune că această sumă a fost împrumutată în 1900, d-na Niculescu dă data scrisorii în 1:02 și 1903. Mai mult, în această scrisoare e vorba ca d-na Niculescu prin C-tinescu să caute să împrumute 15000 lei. Din ea rezultă prin urmare, că d-na Niculescu n'avea bani și trebuia să se împrumute. Nu e vorba deci, de o sumă pe care o realizează din vânzarea rapitei.

Dar să vedem mai de aproape această depozitie în legătură cu depozitia martorilor Coca și Negoescu.

În realitate, Ana Donath e singura martoră, căci ea singură a vorbit despre bani. Ceilalți martori se ocupă de chestiunea genței, despre care vom trata mai în urmă.

Cine este Ana Donath?

Ea a fost guvernanta fiicei d-nei Niculescu și confidenta ei căci după declarațiunile sale, d-na Niculescu

ii spunea tot ce făcea și-i dădea să păstreze corespondența chiar cea mai intimă.

Din certificatul doctorului Hirsch și din depozitiile martorilor Alex. Constantin, Tudor Manciuc, Păun Gheorghie, Ion Ghinescu și d-r Pohl, se constată că această femeie suferă de isterie și de epilepsie. Certificatul d-rului Marinescu cu atestarea sa vagă și anume: « că n'a găsit simptome de afecțiuni organice sau funcționale a sistemului nervos, nu poate slăbi în nimic proba făcută ».

Ana Donath e atinsă de aceste boale. Martorii au văzut-o cu accese de boala copiilor. Câți oameni au această boală fără să poată fi descoperiți până n-au accese. D-rul Râmniceanu a căutat-o de friguri, iar celălalt de gripă.

Este recunoscut că persoanele isterice sunt predispușe să spună neadevăruri.

Ana Donath, pentru motive cunoscute Curții din pleoara orală, a tras cu revolverul în d-na Cămărășescu, după cum se atestă de martorul Păun Gheorghie.

Și cu o asemenea martoră voește d-na Niculescu să probeze împrumuturi de 250000 lei?

Ana Donath a declarat că d-na Niculescu i-a numărat d-lui Otetelișanu - Cămărășescu, următoarele sume de bani :

a) În toamna anului 1899, cu o săptămână înainte de Crăciun, 30000 lei, pe cari d-na Niculescu i-a luat cu împrumut de la Minculescu și pe cari i-a numărat în hârtii de 100 lei, de 20 lei și ceva mărnașii.

b) 100000 lei, din împrumutul de la d-na Caneciu, pe cari i-a numărat la Otel Național din Craiova, în Maiu 1900 la ora 12 noaptea. Martora spune că i-a numărat din pachete de 10.000 lei și că dintr'unul eră lipsă ceva căci s'ă plătit dobânda.

Se întâmplă însă că din contractul de împrumut cu ipotecă dintre d-na Caneciu și Ana Niculescu se constată că d-na Caneciu și-a oprit dobânda de 10% pe un an, adică tocmai un pachet întreg.

Relativ la acest împrumut pentru a mai corobora depozitiunea acestei martore cu alte depozitiuni d-na Niculescu a mai propus alți 2 martori care nu știu nimic de numărătoreea banilor.

Ana Donath a spus că d-l Cămărășescu a luat banii dela Otel Național într'o geantă a d-nei Niculescu.

Tudor Coca, portarul dela Otel Teodoru spune că la 13 Mai pe la ora 1 și 10 minute sau unu fără 10 minute a venit d-l Cămărășescu la Otel, având și o geantă neagră, pe care n'a lăsat să o ia portarul împreună cu bagajele; a dona zi d-l Cămărășescu i-a dat geanta să o ducă d-nei Niculescu la otel Național. Dumitru Negoescu, camerierul dela Otel Teodoru spune că a cerut portarului să-i dea geanta și acesta a refuzat spunând că o duce el la Otel Național.

Dar dovada că toate acestea sunt invențiuni rezultă chiar din depozitiile acestor martori. Ana Donath spune că portarul dela Otel Teodoru a adus geanta la Otel Național spre ziua când nu eră încă lumină, pe când portarul spune că a adus geanta pe la opt și 10 sau 8 fără 10.

c) 15000 lei în 1900 după treeratul rapitei.

d) În 1903 d-na Niculescu a făcut un împrumut de la d-na Caneciu, din care a plătit lui Minculescu dela Titu, (care aveă o creață de 30.000 lei) și restul l'a dat lui Cămărășescu în str. Academiei.

e) În fine d-na Niculescu a mai făcut un al 3-lea împrumut de vre-o 70.000, din care bani a plătit dobânzile, iar restul l'a luat tot d-l Cămărășescu.

Dar este oare de crezut ca lucrurile să se fi petrecut

asa cum afirmă fie Ana Donath, fie reclamanta? Se pretinde că banii au fost dați cu împrumut cu condiții ce Cămărășescu să dea act autentic și ipotecă. Iși poate cineva închipui că în aceste condițiuni să se numere sume colosale fără nici un fel de înscris. În această privință Ana Donath spune că d-na Niculescu a avut scrisori prin care Cămărășescu se recunoaște dator aceste sume, pe când d-na Niculescu afirmă că n'a avut nici un înscris. Dar dacă Cămărășescu ar fi promis să dea act autentic și ipotecă și nu s'a ținut de cuvânt la primul împrumut, cum d-na Niculescu i-a mai dat bani în urmă de atâtea ori iarăși fără să ia nici un înscris și fără să i se dea ipoteci?

După Ana Donat, d-na Niculescu, ne-a împrumutat până la 1900: 30.000 din împr. Niculescu plus 100.000 din împr. Caneciu, plus 15.000 de la rapiați, în total 145.000 de lei. D-na Niculescu pretinde prin acțiunea făcută în 1905 că acum 5 ani adică în 1900 i-am luat 250.000 de lei. Se obiectează de d-l Miteșcu ce nu importă acțiunea, n'a redactat-o d-na Niculescu, că importă concluziile¹⁾.

Toți advocații d-nei Niculescu, au susținut că ultimul împrumut de 76.000 lei, făcut de dânsa, a servit să plătească ipoteca de 30.000 către Minculescu, iar restul la plata dobânzilor către Caneciu. Ana Donath susține: (citesc textual) A mai făcut un al 3-lea împrumut la d-na Caneciu, de vreo 70.000 lei și din acești bani se plătesc dobânzile, fiindcă nu se făcuse grâu, iar restul la luat tot N. C. Otetelișanu.

D-na Niculescu singură afirmă continuu de mai multe ori prin toți advocații săi, că din acest împrumut s'a plătit Minculescu și dobânzile d-nei Caneciu. Nu e un sfruntat neadevăr din partea Anei Donath, care susține că din acești bani s'a dat lui Otetelișanu? Și ce rost mai are susținerea d-nei Niculescu că împrumutul făcut de dânsa la Martie 1905, mi-a slujit mie pentru realizarea împrumutului făcut pe Tărtășești, la 12/25 Noembrie 1904, când e silită să recunoască în discuție că acest împrumut a slujit la plata datorilor anterioare ale d-nei Niculescu. Se pretinde că însuși martora Duduleanu ar fi auzit în Craiova că d-na Niculescu împrumutase bani d-lui Otetelișanu. Întreabă tu pe cine a auzit răspunde că pe însuși d-na Niculescu și pe un domn G. Popescu. D-l Tache Ionescu a afirmat că-l cunoaște pe G. Popescu care se ocupă și de afaceri de ale d-nei Caneciu. Întrebarea e de ce n'au chemat pe acest martor important de care noi n'am auzit. Nu știu nici cine e, nici unde domiciliază.

La întrebarea D-ia președinte, d-sa precizează că cere ca banii împrumutați 150.000 și 100.000 de lei daune.

Aceasta însă nu concordă cu mărturisirea d-nei Niculescu din acțiune. Aci nu e vorba de redacția acțiunii ci de ce a spus clientul avocatului să ceară. D-na Niculescu spune că a împrumutat 250.000 până la 1900, d-l Miteșcu că a împrumutat 250.000, înainte și după 1900, iar martora Ana Donath că a împrumutat 145.000 până la 1900, iar restul până la 250.000 lei s'a împrumutat după 1903.

1) D-l Nacu a pretins mai mult și anume: d-na Niculescu n'ar fi spus în acțiune că toate împrumuturile sunt cu 5 ani anterioare anului 1905, ci numai că sunt 5 ani de când au început relațiile de afaceri. Ori iată acțiunea:

«D-l Otetelișanu s'a împrumutat de la mine cu 250.000 lei. La luarea banilor mi pusese termen de un an sau cel mult doi. Sunt aproape 5 ani și după ce acum câteva luni, m'a ținut cu promisiuni...»

Evită a se explica asupra recunoașterii în mod autentic și ipotecar a datoriei.

Să nu ne mirăm că martora Ana Donath știe cu precizie toate împrumuturile, a fost de față la toate? Dar dacă în părțile esențiale ale depoziției sale e contrazisă de reclamanți și dacă ultimele concluzii luate la Curtea de apel de avocatul reclamantei fiind ea față diferă și ca sumă și ca date și de ce spune martora și de ce se spune în acțiune, nu se vede că e vorba de o afacere care n'are nici un temei serios, unde concluziile se schimbă după circumstanțele procesului.

Nu se vede în definitiv că martora Ana Donat nu spune adevărul?

III

Presumpțiunile

1. De ce n'am recunoscut scrisorile la trib.? Am răspuns deja în această privință. Tăgăda mea avea o justificare. D-na Niculescu însă fără nici-o justificare pretinde prin acțiune că mi-a împrumutat până la 1900 250.000 lei și când nu găsește nici-o urmă de probă pentru suma de 100.000 lei pretinde că această sumă mi-ar fi dat-o în 1903 și 1905.

La primul interogator din 6 Iunie 1907 pentru ca să arate că n'avea nevoie spune că înainte de a face împrumutul de 100.000 dela d-na Caneciu n'avea nici-o datorie. Când însă e chemat ca martor creditorul Pohl, căruia spusese că nu i-a datorat nimic, e silită să recunoască datoria de 7.000 lei.

2. Tribunalul pretinde că la epocile când d-na Ana Niculescu face împrumuturile situația noastră se îmbunătățește pe măsura împrumuturilor d-nei Niculescu.

Iar d-na Niculescu susține că n'am fi putut să realizăm împrumutul de 300.000 lei asupra moșii Tărtășești la 15 Iunie 1900 dacă nu ne-ar fi dat dânsa bani, din împrumutul ce l-a făcut de la d-na Caneciu; Că de asemenea noi n'am fi putut face împrumutul la Credit, pe Belcinul la 13 Iunie 1902 și pe Tărtășești la 11 Ianuarie 1904 dacă nu ne ar fi dat dânsa bani din împrumuturile ce le-a făcut de la d-na Caneciu la 11 Ianuarie 1903 și la 1 Martie 1905.

Iată faptele: la 22 Mai 1898 s'a adjudecat asupra lui Cămărășescu moșia Tărtășești cu 550.000 lei. El avea în această moșie cumpărată partea Răcenilor. A mai plătit un rest de circa 20.000 lei și a rămas dator:

45.000 lei lui Stancovici.
75.000 » » Bally.
380.000 » » Casei Economu.

La 8 Iulie 1898 a făcut cerere de împrumut la Credit la 16 Decembrie. Consiliul i-a aprobat 300.000 lei. Actul de împrumut s'a făcut totemai la 25 Martie 1899 fiindcă eră o opunere din partea unui oare căruia Diaconescu căruia i-a plătit 6.000 lei (v. act I, II, III, IV).

Împrumutul nu s'a realizat însă de cât la 15 Iunie 1900. — De ce s'a întârziat așa de mult cu realizarea împrumutului? — Pentru că suma împrumutată de Credit n'ajungea să se plătească pe ceilalți creditori pentru ca Creditul să rămăie în primul rang. Până aci ambele părți suntem de acord. Care e divergență între noi? D-na Niculescu pretinde că dacă am putut să realizăm împrumutul la Credit e grație d-sale care s'a împrumutat pentru noi la 13 Mai 1900 de la d-na Caneciu cu 100.000 lei pe cari ni-i a dat și pe cari i cere. Noi pretindem că am putut realiza împrumutul la Credit grație Casei Economu care a convenit să primească numai 80.000 lei din capete și să rămăie pentru 300.000 lei în al II-lea rang.

Să facem socoteala după cifrele date de partea ad-

versă îndreptând greșelile cu ce să arată în acte autentice. Vom stabili mai întâi debitul.

DEBIT

Capete și dobânzi datorite lui Bally	98.137 lei
» » » » Stancovici	56.350 »
Plățiți Cassei Economu	80.000 »
Rețineri pentru rata viitoare și cheltueli	8.378 »
Avocatul Creditului	55 »

La aceasta mai adăugăm:

Dobânda ce se datora Casei Economu pe 1 an și 1/2 la 380.000 lei 8%	45.600 »
Dobânda ce s'a plătit cu anticipație acestei Case la 300.000 pe 1/2 an	12.000 »
Total	300.520 lei

Aci e iar o divergență între noi. — D-na Nicolescu prezintă o copie după chemarea în judecată a lui Crisoveloni de la 23 Februarie 1899 prin care acesta cere dobânda pe 2 ani. Din actul de împrumut însă din 13 Aprilie 1898 se vede că s'a reținut dobânda pe 1/3 an înainte, așa că în 1900 nu se mai datora dobândă decât pe un an și jumătate. E adevărat că la 13 Aprilie 1900 Casa Economu putea să ceară cu anticipație dobânda pe semestrul Aprilie—Octombrie 1900. Inșă n'a mai cerut-o, fiindcă împrumutul de 380.000 lei s'a transformat în altul de 300.000 și la acela s'a plătit dobânda de 12.000 lei cu anticipație pe semestrul Aprilie 1900.

După socoteala părți adverse, cum semestrul de Aprilie 1898 era plătit cu anticipație, dacă mai plăteam dobânda pe 2 ani la 380.000 lei, dobânda era plătită de la Octombrie 1903 până la Octombrie 1900. Va să zică era plătită dobânda pe semestrul Aprilie 1900 la 380.000 lei. Ori după ce s'a redus împrumutul la 300.000, după partea adversă am mai plătit pe semestrul Aprilie încă 12.000 lei dobândă, adică pentru acest semestru am fi plătit dobândă 27.200 lei.

Adevărul e altul. Cum dobânda la 380.000 lei era plătită cu anticipație până la Octombrie 1898 încă de la facerea împrumutului la 1900 s'a mai plătit pe un an 1/3 la 380.000 lei adică 45.600 lei. Iar la suma de 300.000 lei ce a mai rămas împrumutată s'a plătit cu anticipație dobânda pe semestrul Aprilie 1900, care e de 12.000 lei.

Partea adversă mai vrea să adauge la debit o sumă de 25.000 lei ce o datoram Creditului pentru ratele întârziate la o altă moșie a mea Belcinul. Ea nu dovedește cu nimic că mi s'a reținut de Credit această sumă cu ocazia împrumutului făcut pe Tărtășești. Afirmă numai că obiceiul Creditului e că atunci când se face de o persoană un împrumut pe o moșie să reție și ratele întârziate dela o altă moșie. Împrumutul meu pe Tărtășești s'a realizat la 15 Iunie stil nou. Ori, eu prezint chitanțele Creditului No. 45.534 și 45.535 din care se vede că pentru câte-și trele împrumuturi ale mele asupra Belcinului care însumau 160.000 lei la 4 Iulie 1900, mi se încazează rate din 1898. Dacă mi s'ar fi reținut toate ratele întârziate pe Belcinul până la 15 Iunie 1900 când s'a făcut actul de realizare cum așa mai fi fost dator la 4 Iulie 1900 rate din 1898. Partea adversă pretinde ca să-i adue toate chitanțele de plata ratelor pe Belcinul. De ce? D-lor au afirmat că mi s'a reținut

25.000 lei.—Eu nu contest că eram dator pe Belcinul această sumă, dar contest că mi s'a reținut; d-na Nicolescu trebuie să facă această dovadă. Ea nu face. Mai mult: se dovedește că afirmația ei e inexactă, fiindcă dacă mi s'ar fi reținut la 15 Iunie 1900 tot ce datoram pe Belcinul, nu mai plătiam ulterior pe această moșie rate din 1898.—Partea pentru ca să-și facă dovadă n'avea decât să ceară certificatele de care are nevoie. Nu putea să ajungă la nici un rezultat fiindcă nu mi s'a reținut ratele întârziate pe Belcinul.

În urma acestor explicații se vede că totalul debitului dat de noi e exact.

Să trecem la Credit.

CREDIT

Capital

Partea adversă pretinde că după ce s'a reținut 6000 lei pentru capitalul de rezervă, am fi realizat din capital bunori în sumă de 270.000 lei

Atunci ar fi o diferență între creditul și debitul meu la 1900 de circa 30.000 lei. Noi am arătat oral că diferența e mult mai mică, dar unde e discuție am preferat să luăm cifrele părții adverse. Întrebarea e următoarea: dacă eu aveam nevoie de această sumă de ce așa fi pus pe d-na Nicolescu să se împrumute cu 100.000 lei? De ce mi-ar fi dat ea atât de mult? Ea pretinde că mi-a dat bani ca să-mi ajute la realizarea împrumutului. Iată suma care mi-ar fi trebuit. De ce să-mi dea mai mult? Dar aceasta mai este o prezumție pe lângă altele că Ana Donath când a spus că d-na Nicolescu mi-a dat 100.000 lei, n'a spus adevărul. Dar să vedem de ce sune puteam noi dispune, cu alte cuvinte, ce putem adăuga la creditul nostru de 270.000 lei. Văndusem d-lui V. Arion o parte din moșia Tărtășești. Am reziliat de comun acord vânzarea.

Mi-a rămas arvună de 20.000 lei

(Vezi decl. aut. de Trib. Notariat la No. 705 din 1899 și actul de vânzare al aceleiaș Tribunal No. 13.906 din 1899, IX, X).

Să vedem veniturile noastre.

Venituri

Moșia Belcinul, în întindere de 2485 pog. moștenită în 1888. Pe perioada de la 23 Aprilie 1895, până la 1905, аренда anuală a moșiei e de 18.000 lei

(Vezi contractul aut. de Trib. Dolj, No. 1357 din 94, XI).

Am dat în țare pădurea de pe moșie de la 1894 până la 1902, mi se plătea arenda pe an 3.000 lei

(Vezi actul aut. acelaș Trib., No. 1637/94, XII). Total 21.000 lei

Scădem rata la Credit după cum pretinde partea adversă 9.000 »

Rămâne venit net anual al Belcinului 12.000 lei. 12.000 lei

Moșia Tărtășești am cultivat-o singur (Cert. Prim. Com. Tărtășești XIII). Această moșie, pe care am vândut-o la 1908 cu 990.000 lei (act. aut. Ilfov No. 12.260 din 3 Decembrie 1908, XIV).

Trebuie să-mi producă cel puțin 100.000 lei (cu 60.000 lei am ținut-o eu cu arendă după ce am vândut-o). Fiscul o evaluează la 50.000 net. Din chitanțele de impozit se vede că fonciera fără zecini pe Trim. Iulie — Oct. 1250 pe un 2500 (Rec. Ilfov circ. 28 No. rolului 198 și Recipisa Circ. 4 Dâmbovița No. rolului 133. XV, XVI). Dacă venitul e de 60.000 să scădem rata de 15.000 rămâne venitul net al Tărtășeștilor anual . . . . . 45.000 lei

Ionelele moșie zestrălă e evaluată în convenția matrim. (aut. Trib. Dolj No. 951/98 XVII) la 100.000 lei. Am vândut mai târziu loturi o parte din ea cu suma de lei 183. 704 (cert. Dolj No. 23.218 910 XVIII). Această moșie cultivată de noi înși-ne trebuie să ne producă cel puțin 10.000 lei . . . . . 10.000 »

Fonciera, e 580. Totalul veniturilor nete anuale e deci de . . . . . 67.000 lei

Să reluăm acum socoteala: Diferența între Credit și Debit era de 30.000 lei. Am avut un Capital de 20.000 de la Arion va să zică dif. între Creditul și Debitul meu rămănea de 10.000 lei. Ei bine! Dintr'un venit de 67.000 lei anual puteam să plătesc o datorie de 10.000 lei și să susțin și cheltuielile mele cari erau relativ mici fiindcă stam la țară.

Se obiectează fără să se aducă nici o dovadă că în 1899 n'am avut nimic la moșia Tărtășești. Faptul e inexact. Dar chiar dacă ar fi așa, în 1898 am luat moșia cu recolta pe ea; în 1900 nu se pretinde că n'a fost recoltă. Moșia cultivată singur poate produce anual peste 100.000 lei. Sunt circa 2.000 pogoane. Anul 1898 cu 1900 ne dă atunci 200.000 lei, cari împărțiți pe trei ani dau peste 60.000 cât am pus noi. Acum să facem bilanțul.

BILANT

Debit		Credit	
	Lei.		Lei
Capete și dobânzi datoriri lui Bally	98.137	Capitalul realizat din bonuri	270.000
Capete și dobânzi datoriri lui Stancovi	58.350	Arvuna dela V. Arion	20.000
Plățile Casei Economu	80.000	Luări de mine din venituri pentru plata de datoriri ce am realizat din exploatarea pădurei, aceeaș se poate considera ca capital	28.800
Rețineri pentru rata viitoare și cheltueli	8.378		
Advocatul Creditului	55		
Dobânda ce se datora Casei Economu pe 1 an și $\frac{1}{2}$ la 300.000 lei 8%	45.600		
Dobânda ce s'a plătit cu anticipație acestei Case la 300.000 lei pe $\frac{1}{2}$ an	12.000		
	<u>300.520</u>		<u>318.800</u>

Socoteala veniturilor Nete

	Venit net	Lei
Arenda anuală a moșiei Belcinul	18.000	lei
Arenda pe pădure după anual	3.000	»
	<u>21.000</u>	lei
Se scade rata Creditului	9.000	»
	<u>12.000</u>	lei
Venitul net al moșiei Tărtășești anual	45.000	»
Venitul net al moșiei Ionelele	10.000	»
	<u>67.000</u>	lei

N'am spus până acum că atunci când am început să cultiv Tărtășești încasasem cu puțin înainte dela Credit suma de 28.000 lei, rest dintr'un preț ce-mi datoră d-l Ciocărlie pentru partea mea din moșia Călnicul ce i-o vândusem (Vezi actul Trib. Gorj, No. 537 din 4 Martie 1897, XIX).

Imprumaturile din Iunie 1902 și Ian. 1904

Se susține că imprumaturile d-nei Niculescu de la Caneciu, de la 11 Ianurie 1903 și 1 Martie 1905, au fost făcute ca să putem realiza noi imprumul ce am făcut pe Belcinul la 13 Iunie 1902, și cel făcut pe Tărtășești la 11 Ianuarie 1904. Cum se poate pretinde în mod serios, că după ce noi am făcut imprumuturi la Credit, ca să ne achitam creditorii, ne-am fi ajutat la plata acestor creditori, cu niște imprumuturi făcute pe urma de d-na Niculescu, când plățile erau deja efectuate. S'a încercat o explicare și anume, că d-na Caneciu, deea d-nei Ana Col. Niculescu bani înainte de a face actul de ipotecă. Nu poate fi acesta adevărul. Cine dă bani cu dobândă cu ipotecă nu-i dă întâi pe simplul înscris, fiindcă știe că debitorul nu mai dă pe urmă garanție ipotecară. În tot cazul, ar fi trebuit să ni se aducă vreo probă, sau vreo presupunție în această privință. Din actul de ipotecă asupra Belcinului din Iunie 1902 (Act. No. XVIII, aut. de Trib. Not. Ilfov, No. 5268/902), se vede că s'a imprumutat de la Credit 40.000 lei cu care s'a plătit Chețeanu. Celelalte ipotece sunt ale Creditului Funciar și Casei Economu cari au rămas. La realizarea imprumutului s'a plătit Chețeanu căruia îi cedase creanța Pohl, iar cedentul acestuia era Stănescu. (D-l Miteșcu spune că Chețeanu și Pohl sunt 2 creditori deosebiți).

Ce a trebuit să vărsăm noi în numerar?

Se spune în actul de realizare din 11 Decembrie 1902. (aut. de Trib. Not. Ilfov, No. 9755/902, act. XIX) 10.400 lei. De unde am luat acești bani? De la Banca Agricolă (vezi borderoul din 25 Noembrie 1902 (act. XX) cu câteva zile înaintea actului de realizare. Va să zică, e absolut inexact că așa fi avut nevoie să iau bani de la d-na Niculescu cu ocazia acestui împrumut. Dacă așa fi luat de la d-sa peste 50.000 lei cât se pretinde, așa fi plătit pe Chețeanu și nu așa mai fi pus moșia la Credit. Partea adversă mai adaogă: în actul de împrumut de la Iunie 1902, se vede că ipoteca în favoarea d-lui Stănescu care a cesionat d-lui Pohl era de 60.000 lei. Ea trece în mâna lui Chețeanu și peste 6 luni la Decembrie, o găsim în actul de realizare de 40.000 lei. Plătisem lui Pohl 20.000 lei. Sunt întrebat de unde am avut acești bani. De la actul de împrumut al meu, Iunie 1902, până la împrumutul d-nei Niculescu Ianuarie 1903, sunt 6 luni. Desigur că n'am plătit această sumă lui Pohl din banii d-nei Niculescu!? Am plătit-o din recolta pe care am avut-o la Tărtășești în anul 1902.

La 25 Noembrie 1904, fac un împrumut de 70.000 lei, pe moșia Tărtășești, pe care nu mai era acum de cât ipoteca Creditului și a Casei Economu de 300.000 lei. (Act. XXI, aut. de Trib. Not. Ilfov sub No. 9646/904). Acest împrumut l'am făcut ca să mai plătesc o parte din creanța Casei Economu căreia Creditul îi plătea direct (vezi act. citat, pag. 6). Din jurnalul Trib. Not. Ilfov, No. 11673 din 4 Decembrie 1904 (act. XXII) se vede că am plătit Casei Economu 84.000 lei. Din aceștia Creditul a plătit 53.500 lei, pentru mine, iar eu direct 30.500 lei. De unde am luat această sumă?

La 25 Aprilie 1903, am arendat din nou moșia Bel-

cinul pe 5 ani, cu începere de la 1905. Prețul pe acești 5 ani, era de 120.000 lei.

În actul de arendare aut. de Trib. Dolj No. 2048 903 (act. XXIII), găsim: «Acum la facerea acestui contract am primit de la d-l arendaș 62.000 lei, dintre cari 2.000 lei în numerar, iar 60.000 lei, s'au depus de d-l D. I. Mucică (arendașul), la d-l N. T. Pop, pentru ca acesta să-i verse imediat d-lui N. Crisoveloni la București, procuratorul creditorilor hipotecari, G. Economu & Fiu, în contul sumelor ce le datorez, etc.». Va să zică mă îngrijisem cu 6 luni înainte ca să am bani pentru Economu. Făcând împrumutul la Credit, n'a fost nevoie să dau de cât numai 30.500 lei.

Se obiectează că noi nu mai aveam venitul dela Belcinul de oarece la 1903 ne-am luat veniturile pe 5 ani înainte. Se uită însă că toată scoteala între noi e până la 1905 și că eu la 1903 am arendaș Belcinul pe perioada dela 905 în colo și pe acea perioadă mi s'a făcut un avans de 60.000 lei intradins pentru a plăti creanța Economu.

Va să zică, până la 1905 venitul nostru e cel arătat. Facem un nou bilanț cu ce capital am încasat și cu ce capital am debursat de la 15 Iunie 1900 până la 25 Noembrie 1904 când am făcut ultimul împrumut la Credit, în care, bine înțeles, avansul de 60.000 lei îl considerăm de capital, fiindcă e luat din venituri cari nu privesc perioada în discuțiune. În acest Bilanț vom pune la debitul nostru și o datorie de 30.000 la Barbu Ionescu pentru care eră ipotecă pe Belcinul și care eră dejă achitată mult înainte de a face noi împrumutul de la Iunie 1902. O punem însă pentru a se vedea toată situația.

BILANȚ

Debit	Lei	Capitalul realizat din bonuri	Lei
Capete și dobânzi datorite lui Bally	98.137	Arvuna dela V. Arion	270.000
Capete și dobânzi datorite lui Stancovici	56.350	Avansul depus de d-l D. I. Mucică din arenda pe 1905—1910	20.000
Plățiți Cassei Economu	80.000	Pădurea Tărtășești	62.000
Rețineri pentru rata viitoare și cheltuieli	8.378		28.800
Advocatul Creditului	55		
Dobânda ce se datora Cassei Economu pe un an 1/2 la 380.000 lei 8%	45.600		
Dobânda ce s'a plătit cu anticipație acestei case la 300.000 lei pe 1/2 an	12.000		
Hipototeca pe Belcinul la Barbu Ionescu	30.000		
	350.520		380.800

În cazul cel mai defavorabil noi avem un sold în afacerea noastră de peste 50.000 lei.

IV

Prezumție

Se pretinde că atunci când d-na Niculescu a făcut împrumuturile n'avea nevoie și că numai d nul Otetelișanu avea nevoie.

La aceasta răspundem: 1) Din serisoarea relativă la împrumutul Caneciu se vede că d-na Niculescu ar fi avut când a murit soțul său în 1894 suma de 90.000 lei.

D-sa trebuie să fi cheltuit această sumă până în Maiu 1900, fiindcă deși în serisoare se vorbește că o are, dar

dacă ar fi avut-o n'ar fi făcut un împrumut la Niculescu de 30.000 lei în 1899. Va să zică în 5 ani a cheltuit 90.000 lei. Atunci se explică față cu obiceiurile sale cum a aut nevoie de împrumut.

2. Martorii spun următoarele: a) Că d-na Niculescu își cultiva singură moșia însă foarte prost, că nu termina treaterul de cât pe la 25 Septembrie; în 1897 la terminat la Sf. Dumitru (vezi dep. Ghinescu fost administrator la d-na Niculescu). b) Că a avut relații oneroase și cu alte persoane și că făcea petreceri (dep. Boerică). c) Că da banii fiului său Niculescu care făcea cheful și juca cărți. (Dep. Boerică și Căpit. Niculescu). d) Că d-na Niculescu ajută și pe fratele său Baldovin (dep. Căpitan Niculescu). Ni se opune depozitia Generalului Magheru și a Maiorului Baidet cari spun că d-na Niculescu eră o persoană foarte onorabilă și făcea cheltuieli restrânse.

Se vede că d-na Niculescu se ascundea de acești domni. Altminteri ei ar fi vorbit mai cu rezervă de o doamnă, a cărei moralitate s'a văzut din dezbaterile acestui proces.

De altminteri d-na Niculescu făcea împrumuturi cu dobânzi oneroase. Find dat modul cum administră dânsa moșia, adăogând și anii răi după cari a făcut împrumuturile s'ar explica foarte ușor pagubele cari pretinde dânsa că le-a avut. E bine înțeles că Curtea nu poate lua în seamă exagerările sale. Ea vine și se vaită că i s'a vândut moșia silită. Când cere actul de adjudecare, spune că a vândut-o de bună voe. Dar nici acel act de vânzare nu-l prezintă.

Trebuiesc înlăturate afirmările neîntemeiate pe probe. Iată încă câteva probe din cari se vede că d-na Niculescu n'a putut împrumuta pe Cămărășescu și că pretențiile ei sunt neîntemeiate:

1. Serisoarea în care îi mulțumește de 800 lei. În această serisoare căreia d-na Niculescu îi dă data 1904, Cămărășescu cerebnd de această sumă spune că e mult. Dacă ar fi primit el peste 100.000 lei înainte cum eră să se exprime așa. Tot în această serisoare se vede că d-na Niculescu eră jenată. El spune: «știu că și tu ai multe», iar când e vorba de a scăpa de nevoi, nu e vorba că să scape numai el, ci spune vom scăpa amândoi.

2. Am arătat că d-na Niculescu n'a precizat dela început sumele împrumutate cu datele lor, ci și-a potrivit sumele după circ. procesului. Înainte de proces însă ea cerea sume cu mult mai mici. Din dep. martorilor se vede că ea vrea să profite mai mult din scrisorile de dragoste, amenințând cu scandal, fără a arată convingerea că i se datorează.

Martorul Boerică spune: «în 1906 d-na Niculescu m'a trimis cu o serisoare la d-l Cămărășescu, și mi-a spus și din gură să-i spun d-lui Cămărășescu să-i dea 30.000 sau 40.000, căci dacă nu, face scandal. D-na Niculescu nu mi-a spus că a fost împrumutată suma, decât că are să-i ceară o sumă mai mare. D-na Niculescu voia să se mărite cu Cămărășescu și să facă din ambele moșii una. După ce s'a însurat spunea la toată lumea că are să-l facă să divorțeze și dacă nu, are să-l facă să nu mai scoată capul în lume».

Martorul Niculescu spune: «d-na Niculescu m'a trimis la d-l Cămărășescu, m'am dus mai întâi la moșia Tărtășești dar nu l'am găsit acolo, m'am dus la Col. Taplicescu. Mai departe, eu i-am spus d-lui Cămărășescu că are să-i facă proces și cum ea n'are parale să-i dea 30.000—40.000 lei. Atunci când a vorbit cu d-na Cămărășescu i-a spus: «Nicolae e rușinos procesul ce are să fie, d-na Niculescu mi-a spus că are să te dea în jude-

cată și o să dea la iveală niște scrisori. In acele scrisori nu e vorba de bani și de altele și o să fie scandal».

«Prin altele înțelegeam că e vorba de scrisori de dragoste». «Ii am spus că o să se supere Zorica» (soția d-lui Otetelișanu.

Când ți se datorează sute de mii de lei nu ceri 30000—40000. Se obiectează că Niculescu ar fi cerut această sumă dela el, însă nu trebuie să se uite că Niculescu a vorbit destul de transparent de scandalul ce ar ieși din darea la iveală a scrisorilor, de supărarea soției lui Cămarășescu când ar afla. Nu se poate nega că el a fost trimis de d-na Niculescu. E bine înțeles că suma cerută, e cerută după instrucțiunile persoanei care l-a trimis. Dar Boerică spune categoric că el a fost însărcinat să ceară 30—40000 lei.

In rezumat d-na Niculescu a făcut acest proces ca să-și răzbuie pe Otetelișanu fiindcă n'a luat-o pe ea de soție, și mai apoi fiindcă n'a voit să divorțeze ca să o ia pe ea. (Depoziția Boerică). Totul e o înscenare abilă făcută cu scop de a scoate bani dela Otetelișanu; ca să afle soția lui și să ceară divorțul ea. In deosebi s'a căutat a se face cel mai mare scandal pentru a-l murdări pe Otetelișanu.

Deși Boerică spune că relațiile între Otetelișanu și d-na Niculescu, au început acum 20 de ani, când ea avea 30 ani și eră în cea mai completă dezvoltare fizică și estetică, deși ea singură spune că cunoștea pe Otetelișanu din copilărie, totuși pentru a-l prezenta că a avut dragoste interesată, spune neadevărul că relațiile au început acum 11 ani, când ea avea 39 ani.

Pentru ca să facă scandal această femeie orbită de setea de răzbanare s'a arătat Onor. Curței ca linsită de rușine când lasă pe Ana Donath să spuie că ea a fost capabilă să-și primească amantul la miezul nopții în odaia unde eră fetița ei. Nu s'a jenant să spuie că pe guvernanta fetiței sale, o avea confidată în relațiile ei amoroase încredințându-i chiar scrisorile de dragoste.

Se poate că avocații lui Otetelișanu, care îl învățaseră să nu recunoască scrisorile pentru a evita scandalul să fi fost contra sedinței secrete la Tribunal.

Însă ce atceva de cât scandal a dorit clienta d-lui Nacu, când la o înfățișare precedentă a Onor. Curți, d-sa s'a opus din răspunerii la cererea d-lui avocat Comșa ca sedința să fie secretă.

Au vrut scandal și vor să continue scandalul și după ce li se va respinge acțiunea. De aceea d-na Niculescu a spus la Onor. Curte și probabil vă spune la toată lumea că a fost la mijloc dragoste interesată, sau cum spunea d-l Take Ionescu, că e rușinos a pretinde să fii plătit, acolo unde trebuie să plătești. Aceasta e din partea d-nei Niculescu, cea mai temerară afirmare, atunci când eu am declarat categoric că resping din discuțiune temeiul pe — turpis causa, — că nu e de demnitatea mea să discut dacă e la mijloc obligație de restituire. — Am spus: E destul să mi se facă dovada că mi s'a dat ceva, eu trebuî să restituî. Mi s'a dat odată 800 lei, i-am restituit. N'am luat chitanță cum n'am luat nici de sumele ce am dat eu d-nei Niculescu. Eu fiind înswrat nu puteam păstra scrisorile în care d-sa îmi cerea bani.

Însă d-na Niculescu, recunoaște implicit că i-am restituit cei 800 lei, când prin acțiunea sa, cere alte sume mari ce pretinde că mi-a împrumutat, dar nu aceasta. Rog deci să ce respingă acțiunea în totul.

E temerar când na-i probe să susție cu vorbe injurioase că eu m'am îmbogățit în detrimentul d-nei Niculescu.

Am o situație relativă bună, fiindcă am moștenit Bel-

cinul de 2500 pogoane, am câștigat la Tărtășești prin ridicarea valorii moșiei o jumătate de milion și am stat mai bine de 10 ani, vara și iarna la moșie muncind și făcând economii.

D-na Niculescu își ascunde situația. Valoarea moșiei ș'o mărește. Am un certificat că e de 425 hectare, cu un venit în ultimul timp de 15.925 lei. Lasă să i se urmărească moșia, afirmă că i s'a vândut silit. Când cer însă actul de adjudecare, mărturisește că a vândut-o de bună voe, probabil fiind că s'au ridicat prețurile în Oltenia.

Dacă n'are bani cu ce a susținut enormele cheltuieli ale procesului, fiind dat modul cum s'a prezentat inaintea Curți.

In loc de afirmări inexacte și vorbe pompoase ar fi mai bine să se producă probe.

Nu se poate condamna cineva după zvonurile auzite de Duduleanu la Craiova sau după ce s'a vorbit prin lumea la care s'a văitat d-na Niculescu după intentarea acțiunei.

Trebuie probe pentru ca d-l Otetelișanu să fie condamnat să plătească nu sute de mii de lei, dar chiar o centimă. Asta e justiție!...

p. Nic. Cămar. Otetelișanu

Avocații: B. MISSIR; M. ANTONESCU; B. DELAVRANCEA; TITU FRUMUȘANU; D. N. COMȘA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 18 Iunie 1910

Președinți d-lui C. R. MANOLESCU, președinte

Teodora Dumitrescu-Câmpina cu Ecaterina Dr. Comșa

Delict de presă. — Fapte și delictе comise prin presă. — Cari anume din fapte și delictе sunt date în competența juriului. — Dreptul de proprietate literară și artistică. — Violarea acestui drept. — Competința instanțelor ordinare de a judeca acest fapt. — (Art. 24 și 115 din constituție.

Din combinațiunea art. 24 și 105 din constituțiunea revizuită în anul 1884, rezulta că nu toate faptele și delictеle comise prin presă sunt date în judecata juriului, ci numai acelea prin care, în mod abuziv, se manifestează o idee sau o opinie.

Asfel, faptul că într'un ziar sau revistă s'a copiat niște rețete dintr'o carte, nu constituie manifestarea în mod abuziv a unei opinii pe calea presei, în înțelesul art. 24 sus citat, care să fie de competența Curței cu jurați, ci constituie o violare a dreptului de proprietate literară, care are a fi judecată de instanțele ordinare conform dreptului comun.

Deciziunea 370/910. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de Teodora Dumitrescu-Câmpina, contra deciziunei Curței de apel din București, secția I, cu No. 26 din 1909, dată în proces cu Ecaterina Dr. Comșa.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați P. Bors, Take Ionescu și Stelian Popescu, în dezvoltarea motivelor de casare; și Pe d-nii avocați D. Comșa și M. Opreșcu, în combateri,

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violaarea art. 105 din Constituție, incompetența de ordine publică.

«In adevăr, după dispozițiunile art. 115 din Constituție. Curtea cu jurați este singura instanță competentă ca să judece or ce acțiune, fie civilă, fie penală, care rezultă din fapte și delict de presă. In cazul de față se cere dela mine, proprietara gazetei *Universal*, să plătesc daune pentru că in jurnalul meu se publicase din când in când pasage scoase din cartea de bucate a d-nei Comsa. Faptul ce mi-se impuță, dacă ar fi fost adevărat, nu putea constitui decât un delict de presă și, ca atare, de competența Curței cu jurați a l-judeca, iar nu al instanțelor ordinare, și Curtea respingând cererea mea de a-și declina competența a violat art. 105 din Constituțiune».

Având in vedere că prin decizia supusă recursului Curtea de apel a condamnat pe recurentă, in calitate de proprietara ziarului «*Universal*» să plătească intimătei daune-interese, pentru faptul că prin acel ziar a publicat in anul 1905 mai multe rețete de bucate din cartea intitulată «*Buna menajeră*», proprietatea intimăteii, fără autorizația acesteia;

Considerând că se constată că inaintea Curței de apel, recurenta a invocat necompetența instanțelor ordinare de a judeca acțiunea intentată de intimată, de oarece fiind vorba de un fapt de presă, numai comisia juraților este competentă, conform art. 105 din Constituție, să judece și să se pronunțe asupra daunelor-interese și asupra quantumului lor;

Că Curtea de apel a respins acest incident de necompetență, pentru motivul că faptul pentru care recurenta este chemată in judecată, nu constituie un delict de presă in sensul art. 105 din Constituție, de cădere juriului de oarece nu conține manifestarea vre unei opinii pe calea presei, ci este numai o simplă lucrare materială de copiere și rețipărire. «eace constituie o violare a dreptului de proprietate literară, de competența instanțelor judecătorești ordinare»;

Considerând că art 24 din Constituția revizuită in anul 1884, garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor prin graiu, prin scris și prin presă, fiecare fiind răspunzător de abuzul acestor libertăți in cazurile determinate prin codicele penal;

Că art. 105 din aceeași Constituție prevede că juriul este statornicit in toate materiile criminale și pentru delictele politice și de presă; că acțiunea pentru daune-interese rezultând din faptele și delictele de presă, nu se poate intenta decât inaintea aceeaș jurisdicțiunii, și că numai comisia juraților va judeca și pronunța asupra daunelor interese, și asupra quantumului lor;

Considerând că, din aceste dispozițiuni de lege, rezultă că nu toate faptele și delictele comise prin presă sunt date in judecata juriului, ci numai acelea prin care in mod abuziv se manifestează o idee sau o opinie;

Că, in adevăr, prin articolele sus menționate, Constituția care a avut de scop să lase o mare mare libertate gândirei și manifestățiunii, nu a înțeles să ia din competența instanțelor judiciare ordinare și să defere judecăței juriului decât acele fapte comise pe calea presei prin care in mod abuziv s'ar manifesta vre-o idee sau opinie, nefiind garantate de art. 24 din Constituțiune decât libertatea comunicărei și publicărei ideilor și opiniunilor;

Considerând că in speță, recurenta, prin faptul că a copiat și rețipărit niște rețete din cartea intimăteii, nu înseamnă că și a manifestat vre-o opinie pe calea presei in înțelesul art. 24 citat;

Că, acest fapt constituie o violare a dreptului de proprietate literară, care rămâne să fie judecat de instanțele ordinare, conform regulilor dreptului comun;

Că, prin urmare, Curtea de apel, nu a violat art. 105 din Constituție, cum se susține prin motivul de recurs

când s'a declarat competente să judece acest fapt și să fixeze quantumul daunelor-interese;

Că, astfel fiind, recursul este nefondat¹⁾

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 22 Octombrie 1910

Președenția d-lui G. P. PETBESCU, președinte

Sofia Sc. Lahovari și Inginer Sc. Lahovari, in calitate de cotutori ai minorilor defunctului Corneliu T. Codrescu cu Elias Șaraga, Regina Șaraga, Ichil Șaraga și I. I. Leibovici, toți in calitate de moștenitori ai defunctului Samoil Șaraga

Perimare. — Cerere de perimare. — Caracterul acestei cereri. — Condițiunile ce ea trebuie să intrunească. — Cerere formulată și îndreptată in contra unei persoane fizice, la un moment când ea încetase din viață. — Inexistența acestei cereri din punct de vedere juridic. — (Art. 257 din procedura civilă).

1. O persoană fizică nu poate fi subiect de drepturi și datorii decât atăta timp cât ea se află in viață. De aci rezultă că cererea in judecată îndreptată in contra unei persoane, la un moment când ea încetase din viață, nu poate avea nici o existență legală și nu poate produce nici un efect juridic.

2. Cererea de perimare fiind o adevărată cerere in judecată, ea nu poate lega instanța in mod valabil decât dacă intrunește condițiunile substanțiale ale unei cereri in judecată. Aceasta rezultă formal din dispozițiunile art. 257 din procedura civilă, care declară că partea ce voește perimarea va trebui să facă o cerere către instanța respectivă, dovedind și plata citației sau alăturând actul de sârăcie.

Prin urmare, tribunalul violează aceste principii, când consideră ca bună o cerere de perimare îndreptată in contra unei persoane, la un moment când ea încetase din viață și fără ca o altă cerere să fie formulată in contra moștenitorilor acelei persoane.

Deciziunea No. 365/1910. — Casată, după recursul făcut de Sofia Sc. Lahovari și Inginer Sc. Lahovari, ambii in calitate de cotutori ai minorilor defunctului Corneliu T. Codrescu, sentința cu No. 3 din 1910 a Tribunalului fași, secția II, dată in proces cu Elias Șaraga, Regina Șaraga, Ichil Șaraga și I. I. Leibovici, toți in calitate de moștenitori ai defunctului Samoil Șaraga.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați I. Lahovari și Al. G. Săvulescu in dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Valerian in combateri; și

Pe d-l Procuror N. Zamfirescu, in concluziuni pentru respingere.

Deliberând

Asupra motivelor de casare III și II:

III. «Greșită interpretare a art. 257 din procedura civilă

¹⁾ Celelalte motive au fost respinse ca fiind relative la chestiuni de fapt și de apreciere.

Tribunalul își motivează hotărârea între altele zicând că din dosarul cauzei nu rezultă că C. T. Codrescu încetase din viață când s'a intentat acțiunea, violând astfel principiul că ori cine când intentează o acțiune este dator să cerceteze și să aște în contra cui poate intenta și că eroarea ce ar face-o îndreptându și acțiunea în contra unei persoane încetată din viață, sau nu în contra adevăraților moștenitori, sau nu în contra tuturor moștenitorilor, trebuie să-și suporte consecințele, astfel o acțiune cambială, o acțiune în revendicare, intentată contra unui mort n'ar întrerupe prescripțiunea și n'ar fi opozabilă moștenitorilor.

II. «Exces de putere, violarea art. 68 și 69 din procedura civilă greșită interpretare și aplicare a art. 257 din procedura civilă, nemotiveare.

«Am ridicat înaintea instanței de fond incidentul că, cererea de primare fiind o cerere nouă în judecată incidentă la cererea principală, dar având independența și individualitatea ei distinctă de cea dintâi, de care ce asupra ei se dă o hotărâre succubilă de cei de reformare și altele, — urmează că acestei cereri să i se aplice dispozițiunile art. 68 și 69 din procedura civilă și deci constatându se în fapt că cererea de primare făcută de d-nii I. Leibovici, Elias, Ichil, și Regina Șaraga, în contra def. Corneliu Th. Codrescu este îndreptată în contra unei persoane încetată din viață la epoca facerii acelei cereri, — cererea aceasta nu îndeplinea condițiunea cerută, sub pedeapsa nulității, de art. 69 din procedura civilă de a arăta numele și pronumele persoanei contra căreia este îndreptată cererea în judecata de primare.

«În atări condiții cererea d-lor I. Leibovici, Elias, Ichil și Regina Șaraga este nulă conf. alin. 3 al art. 69 din procedura civilă.

«Tribunalul însă deși constată în fapt exactitatea celor arătate mai sus și deși recunoaște că cererea de primare este o cerere distinctă de cererea principală și că dispozițiunile art. 69 din procedura civilă sunt de o aplicațiune generală, totuși interpretând greșit și violând dispozițiunile art. 68, 69 și 257 din procedura civilă crează distincțiuni acolo unde legea nu le face și nemotivând cu nimic legal și juridic hotărârea sa ajunge la concluziunea că cererea de primare nu trebuie să îndeplinească condițiunile unei acțiuni și ne respinge incidentul ridicat»

Având în vedere că tribunalul, prin sentința supusă recursului, a admis cererea de primare făcută la 19 Septembrie 1908 de moștenitorii lui Samoil Șaraga, în contra defunctului Corneliu T. Codrescu, reprezentat azi prin copiii săi minori, și a declarat perimată acțiunea cambială intentată de Corneliu T. Codrescu contra moștenitorilor Șaraga;

Că, moștenitorii Codrescu s'au opus la admiterea cererii de primare invocând neexistența acestei cereri, într-o dată ea a fost formulată și îndreptată contra lui Corneliu T. Codrescu la 19 Septembrie 1908, când acesta era încetat din viață, și că nu s'a formulat vreă altă cerere de primare în contra moștenitorilor acestuia, cari au fost citați pur și simplu în procesul de primare intentat contra lui Corneliu Codrescu comunicându-li-se odată cu citația și copie tot după cererea de primare contra decedatului Codrescu;

Că, tribunalul, deși constată din actul de deces aflat la dosar, că în adevăr Corneliu T. Codrescu încetase din viață încă dela 18 August 1908 și că cererea de primare a fost îndreptată contra lui Corneliu T. Codrescu posterior acestei date, și anume la 19 Septembrie 1908, totuși a admis ca bună această cerere, motivând și argumentând că, într-o dată în dosarul acțiunii principale nu există vre-un act din care să rezulte că Corneliu Codrescu încetase din viață intimându an putut să îndrepteze cererea de primare contra lui Corneliu Codrescu, care figura în dosarul principal, cu toate că dânsul era încetat din viață la epoca introducerii cererii de primare;

Având în vedere că este netăgăduit în drept că o persoană nu poate fi subiect de drepturi și datorii de cât atâta timp cât ea se află în viață; că de aci rezultă că cererea în judecată îndreptată contra unei per-

soane, la un moment când ea încetase din viață, nu poate avea nici o existență legală și nu poate produce nici un efect juridic;

Considerând că cererea de primare fiind o adevărată cerere în judecată, ea nu poate lega instanța în mod valabil de cât dacă întrunește condițiunile substanțiale ale unei cereri în judecată; că aceasta rezultă formal din dispozițiunile art. 257 din procedura civilă, care declară că partea ce voeste perimarea va trebui să facă o cerere către instanța respectivă, dovodind și plata citației sau alăturând actul de sărăcie;

Considerând că, astfel fiind, tribunalul a violat principiile mai sus expuse, când a considerat ca bună cererea de primare îndreptată contra unei persoane, la un moment când ea încetase din viață și fără ca o altă cerere de primare să fie formulată contra moștenitorilor acelei persoane, așa că motivul de casare este fondat și trebuie a fi admis și a se casa sentința tribunalului;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 10 Septembrie 1910

Președinția d-lui I. MARINOVICI, judecător

N. Grassiani cu O. Fuchs

Jurnalul No. 7586

Sechestrul judiciar. — Indatorii impuse sechestrului judiciar. — Călcarea îndatoririlor. — Înllocuire.

Pentru a aprecia gestiunea unui sechestrul judiciar trebuie să fim seamă de ceea ce hotărât instanța care l-a numit, ce anume drepturi și îndatorii i-a dat, iar dacă instanța n'a precizat atribuțiunile ne referim la dispozițiunile legii. Întru cât această instituție este o măsură de conservare iar sechestrul numai un administrator provizoriu, trebuie ca atribuțiunile lui să fie interpretate în sens restrâns chiar dacă sechestrul este însuși proprietarul.

Tribunalul,

Asupra petițiunii înreg. la No. 27343 din 27 August 1910, introdusă de către N. Grassiani din București, str. Olimpului 14, prin care cere ca O. Fuchs sechestrul judiciar al Hotelului Princiar din București, să fie destituit din această însărcinare;

Având în vedere că prin jurnalul No. 7244 bis din 27 August 1910, tribunalul a obligat pe O. Fuchs să depună până la 1 Septembrie ora 4 p. m. actele justificative de veniturile și cheltuielile Hotelului Princiar, dela numirea sa până atunci precum și contractul de închiriere;

Având în vedere actele din dosar susținerile și concluziile părților;

Având în vedere că există un proces între N. Grassiani și O. Fuchs asupra Hotelului Princiar, care e proprietatea celui din urmă, după cererea acestuia, tribunalul prin sentința No. 974 din 14 Octombrie 1909 a numit sechestrul judiciar pe O. Fuchs, care după cum prevede dispozițiunile să administreze și să încaseze veniturile Hotelului Princiar din București. B-dnii Elisabeta 15, iar sumele să le depună la Casa de depuneri și recipisele la acest tribunal; că dela 15 Octombrie 1909, s'a și executat sentința tribunalului așa că Fuchs a intrat în funcțiunea sa;

Având în vedere că atunci când e vorba să apreciem gestiunea unui sechestrul judiciar trebuie să fim seamă de ceea ce hotărât instanța care l'a numit, ce anume drepturi și îndatorii i-a dat, iar dacă instanța n'a precizat atribuțiunile ne referim la dispozițiunile legii, și întru cât această instituție este o măsură de conservare, iar sechestrul numai un administrator provizoriu, care administrează contra voinței proprietarului, trebuie ca atribuțiunile lui să fie interpretate în sens restrâns;

că chiar dacă sechestrul e chiar proprietarul nu e nici un motiv a ne abate dela aceste reguli;

Având în vedere, că în speță, din actele și compturile prezentate se constată că O Fuchs a luat diverse sume de bani pentru cheltuielile sale personale, a cheltuit alte sume mari pentru fâmpârie, instalație, lumină electrică, traverse de fier, ciment, ornamente pentru acoperiș, etc. și pentru unele n'are nici acte justificative; că a plătit apoi dobânzi la datorile sale ipotecare, iar rezultatul definitiv este că dela 15 Octombrie 1909 de când a început să administreze și până azi a încasat 45580 lei 20 bani și a cheltuit 46163 lei 54 bani, adică mai mult cu 583 lei 34 bani;

Având în vedere că după sentința tribunalului O. Fuchs n'avea dreptul să facă asemenea cheltuieli; că chiar dacă administrația hotelului reclamă unele cheltuieli, acestea nu puteau să se urce la suma ce numitul a cheltuit; că chiar dacă ar avea el un drept de 7,00% supra sumelor încasate și avea interes să plătească dobânzile ipotecilor sau alte datorii făcute pentru construirea hotelului, era dator să arate tribunalului situația în care se află și să ceară a-i permite să achite unele din aceste datorii a căror neachitare ar fi putut atrage urmărirea hotelului; că, în orice caz, nu e un bun administrator acela care la 1 Ianuarie dă bacșiș 300 lei, când situația îi era de așa fel în cât cheltuieste până atunci tot, dacă nu mai mult, c'eace încasase și care cheltuieste pentru sine fără permisiunea celui ce l'a numit, din averea administrată; că chiar dacă ar avea el drept la 7,00% din produsul administrației, acum ca administrator nu era îndrituit să facă asemenea distribuiri de ce-i al său și ce-i al adversarului; că admițându-i părerea sa tot a dovedit că e de rău administrator, căci nu s'a îngrijit cel puțin să deponă cei 300% ce i s'ar cuveni lui Grassiany;

Având în vedere că O. Fuchs dela 22 Ianuarie 1910 a închiriat hotelul d-lui Popper până la 1920;

Având în vedere că numitul nu e ni dăduse de către tribunal dreptul de a închiria; și oricât de larg s'ar interpreta acea sentință nu se poate zice că el avea dreptul de închiriere, fiind că ceea ce urmărise prin numirea sechestrului judiciar era ca să se păstreze lucrurile în aceeași stare până la terminarea procesului fără de a se înrăutăți situația vreunei din părți; că chiar dacă s'ar admite că fie în baza sentinței, fie în baza art. 615 din proc. civilă ar fi avut acest drept de închiriere, el tot nu putea închiria pe mai mult de 5 ani; că închirierea pe 10 ani arată lămurit cu ce intențiuni făcea această închiriere; că deși închirierea a făcut-o după ce sentința în procesul de fond devenise executorie, fiind supusă numai recursului, dar sechestrul nu era desființat, așa că el știind acest lucru nu trebuia să închirieze; că, indiferent de soarta închirierii lui Popper în urma casării deciziei de fond, în speță graba aceasta de a închiria când procesul nu era definitiv terminat dovedește ce urmărea, și de câtă rea credință era însuflețit;

Că din toate acestea și din împrejurările în care se prezintă, tribunalul își formează convingerea că O. Fuchs nu și-a îndeplinit obligațiunile sale de sechestrul judiciar al Hotelului Princiari și că trebuie înlocuit;

Având în vedere că întru cât continuarea administrației lui O Fuchs până la expirarea termenului de apel ar aduce pagube și mai mari, este un pericol vădit în întârziere și de aceea tribunalul, conform art 129 din procedura civilă, găsește că e loc a se acorda execuția provizorie;

Având în vedere că se privește darea socotelilor este mai potrivit a se chema părțile în camera de consiliu pentru a se verifica toată gestiunea, rămânând ca în urmă să se avizeze asupra dispozițiilor jurnalului No. 7118/910;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător Andrei Rădulescu, tribunalul dispune înlocuirea d-lui O. Fuchs.

(ss) I. Marinovici; Andrei Rădulescu

Dacă se poate popri suma datorită în baza unei cambii

Art. 321 din codul comercial spune: Debitorul cambiei nu poate fi oprit la plata ei, de cât în caz de pierderea cambiei și de faliment al posesorului.

De oarece discuțiunea chestiunii se divide, după cum e vorba de o poprire anterioară sau posteroară scadenței cambiei, reproducem, interesând în cauză și art. 281 din codul comercial: «Girul cambiei ajuns la scadență, produce numai efectul unei cesiuni».

Se știe că art. 455 din procedura civilă autoriză pe creditor, ca pe baza de titluri executorii, sau orice altă creanță, să poprească sume sau efecte datorite debitorului sau de un al treilea; acelaș drept îl au și acei fără act scris, cu obligația depunerii cauțiunii.

Nu pot fi lomite de această măsură de urmărire creanțele eșite din patrimoniul cuiva prin cesiune, gir sau o delegațiune perfectă. În afară de aceasta, dacă principiul poprirei suferă unele excepțiuni proprii, suferă și excepțiunile generale oricărei urmăriri create unele în interesul creditului public și al circulației fiduciare, altele în folosul serviciilor publice. Pentru cele dintâi M. Josseau, citat de Garssonet (v. IV), justifică neurmărirea lor pe două rațiuni, pe cari le reproducem fiind comune titlurilor la ordin: «Întâi, opozițiunile la plata lor ar împiedica circulația și cine ar consimți să devie proprietar al unor titluri al căror interes și capital n'ar putea fi plătit în mâinele lui? Un mare număr din ele ar fi lomite de indisponibilitate în tot timpul proceselor și cererilor de validare a opozițiunilor. Al doilea motiv e incurcatura și cheltuielile ce ar ocaziona aceste procese emitenților titlurilor».

Apoi, continuă Garssonet, din momentul ce într'un efect de comerț e însemnată clauza la ordin, purtătorul e autorizat să cedeze titlul său prin gir, care obligă pe tras oricare ar fi, către cesionarul care la scadență se găsește purtător.

De aci imposibilitatea pentru tras de a opune excepțiunile ce ar fi scoase „ex persona indosantium“, cu alte cuvinte ce ar rezulta dela persoana giranților ce l-au precedat și de aci consecința nulității, căci altfel siguranța plății ar fi periclitată de creditorii giranților anteriori. Cât privește pe creditorii purtătorului actual, Garssonet găsește suficient a le opune textul art. 149 din codul comercial (român 321) care se aplică zice el, pentru identitate de motive, tuturor titlurilor la ordin.

De altfel, măsura n'ar fi de nici o utilitate în fapt, chiar dacă ipotetic am crede-o admisibilă în

principiu, căci purtătorul ca să scape de neplăcerea urmăririi n'are de cât să gireze polița altui purtător. Dacă măsura ar reuși, în fapt, ea nu poate fi de cât în detrimentul creditului poliței și a utilității sale comerciale, căci ar fi a deschide calea pentru urmărirea de complezență în numele unor creanțe imaginare, și s'ar parveni ca prin înțelegeri frauduloase să se întârzie o plată care odată făcută de unul eliberează pe toți semnatarii, iar neplata aduce atâtea turburări cât giranții sunt.

Vidari (v. VII), examinând chestiunea după ce pune principiul autonomiei poliței, care constituind un instrument de credit circular de sine stătător, independent de „causa debendi» se întreabă, în mâna cui trebuie făcută plata și răspunde, „în mâna posesorului legitim și a prezentatorului la plată“. Apoi enumerând excepțiunile din art. 324 (italian 298) se întreabă, dacă în afară de aceste cazuri, se pot face opozițiuni la plată, de exemplu, prin sechestrarea sumei. Și răspunde că legea comercială deroga de la principiul urmăririi în materie civilă, în interesul de a menține intact creditul cambiei până la scadență și negociabilitatea ei după aceea. «La qual deroga fu consigliata dall'interesse di mantenere intatto il credito della cambiale fino alla scadenza e la sua negoziabilità quindi».

Căci pe ce motiv ar putea debitorul să refuze plata titlului a celui ce-l va prezenta, și dacă ar refuza ce text ar putea opri pe posesorul cambiei ca să protesteze și să zdruncine atâtea operațiuni cât giranții sunt și ca consecință să producă atâtea acțiuni de regres a posesorului contra codebitorilor și a codebitorilor între ei. Și ar lovi încă un principiu care e de natura cambiei, care e cu atât mai asigurată, cu cât va fi circulat mai mult, cu cât vor fi mai mulți giranți.

Lyon-Caen spune de asemenea că nu se poate concepe o poprire pe o sumă datorită cu un bilet la ordine «pentru că creanța se transmite printr'o simplă mențiune și fără avertisment debitorului și titularul actual al poliței e necunoscut». Debitorul n'ar putea refuza plata purtătorului actual al poliței, căci el nu este un „ayant cause“ al purtătorului anterior.

Aceasta era și părerea d-lui Toma Stelian la cursul universitar și întreaga doctrină e de acord asupra acestei jumătăți a chestiunii.

Discuțiunea se schimbă, dacă e vorba de urmărirea sumei din poliță, după scadența ei și este motivată în doctrină în legătură cu distincția ce se face girului dat după scadența poliței căreia legea prin art. 281 din codul comercial îi dă caracterul unei cesiuni.

Nu reproduc nenumăratele păreri ce au loc în doctrină și jurisprudență asupra acestei chestiuni

și m'ași mărgini să trimit la articolul d-lui Toneanu din *Curierul Judiciar*, No. 10/907, unde sunt rezumate părerile și pro și contra cu o argumentare personală. Mă mărginesc a arăta că la francezi, atât Garsonnet cât și Lyon-Caen sunt alături de acea parte a doctrinei italiene care nu face distincție între girul înainte și după scadență, în anumite efecte ale lui. De altfel la francezi e explicabil lucru, căci nici textele nu fac această diferență.

Și atunci în acel sistem care nu atribuie girului după scadența toate efectele cesiunii, cambia păstrându-și mai departe ființa ei, urmărirea nu e admisibilă.

Creдем însă că problema noastră nu trebuie demonstrată cu considerațiunile acestea; căci a primi girul după scadență în efectul lui ca o cesiune sau un gir, propriu zis, e o chestiune care are interes din alt punct de vedere, pentru raporturile dintre concesionar și codebitori și pentru caracterul acțiunii lui în contra debitorului, și din acest punct de vedere părerea noastră e că ne găsim în fața unei cesiuni regulată de art. 1393 din codul civil, pentru că așa spune art. 281 din codul comercial.

Criterul însă după care se ajunge la neurmărirea sumei din cambie înainte de scadență rămâne și aci și el rezultă tot din principiul autonomiei și liberei ei circulațiuni. Și dacă girul după scadență produce efectul unei cesiuni, forma lui nu e aceeași ca a cesiunii, ci a girului anterior scadenței, care e propriu celerității circulaării, căci legea nu-i mărginește caracterul circular, după cum e vorba de un gir anterior sau posterior scadenței și atunci toate dificultățile ce s'au demonstrat pentru o poliță neajunsă la scadență în caz când s'ar urmări suma rămân întregi și aci pentru că principiul din care rezulta acel al creditului circular, rămâne întreg. În cât în părerea noastră, de și girul posterior scadenței are efectul unei cesiuni, de aci nu rezultă puțință urmăririi sumei datorită cu o poliță, căci problema nu e cu nimic schimbată, acest efect privind alte raporturi iar nu acele referitoare la urmărirea în sine a unei polițe.

Dacă este de făcut o distincție, ea trebuie făcută din alt punct de vedere și pornind de la același principiu comun și anume, după cum e vorba de o cambie protestată sau nu, distincție pe care în alte privințe o face și codul german și elvețian.

Atâta vreme cât o cambie e neprotestată ea își păstrează caracterul circular și urmărirea nu poate avea loc. Din momentul când s'a făcut protestul, caracterul ei excepțional e stins, drepturile se fixează și în acest caz poprirea sumelor datorite din cambie e admisibilă.

C. Orănescu

Jude-Instructor la Trib. Roman